

Малярчук О. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент
Житомирського державного університету імені Івана Франка

ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ВИГУКІВ ЯК ЗАСОБІВ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЕМОЦІЙ

Анотація. Стаття присвячується вивченню комунікативно-прагматичних особливостей вигуків сучасної англійської мови. У статті досліджуються різні типи вигуків, які є мовною складовою значної частини метакommунікативних сигналів та набувають власної іллокутивної сили, адже використовуються в різних фазах мовленнєвого спілкування.

Ключові слова: вигук, комунікативно-прагматичні особливості вигуків, мовленнєва комунікація, вигук-директиви, вигук-експресиви, прагматичне варіювання, іллокутивний синкретизм.

Постановка проблеми. Актуальність статті зумовлена відсутністю системних досліджень особливостей вигуків сучасної англійської мови, які відіграють значну роль у вираженні індивідуального, суб'єктивного ставлення мовця до ситуації, до об'єктивного світу, а також у вираженні почуттів та волевиявлень мовця.

Мета дослідження – схарактеризувати комунікативно-прагматичні особливості вигуків як засобів вербалізації емоцій у сучасній англійській мові.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі завдання:

- здійснити класифікацію вигуків за прагматичними особливостями;
- схарактеризувати вигук;
- проаналізувати специфіку вигуків із конвенційно-обумовленим та контекстуально-обумовленим прагматичним значенням;
- описати вигук в контексті мовленнєвих актів та дискурсу, виявити притаманні їм значення.

Об'єктом дослідження є англійські вигук.

Предметом дослідження є комунікативно-прагматичні характеристики вигуків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вигук досліджували більшість російських та українських лінгвістів: В. Виноградов, А. Григорян, В. Костомаров, О. Кубрякова, О. Пешковський, О. Потебня, О. Шахматов, Л. Щерба, Ф. Фортунатов та інші.

У західноєвропейському мовознавстві вивченню вигуків присвячені праці Ш. Баллі, Ж. Вандріеса, А. Вежбицької, Е. Гоффмана, С. Грінбаума, Дж. Ліча, Г. Пауля, Л. Теньєра, О. Єсперсена, Й. Свартвіка, Т. Уортона та інших.

Підсумовуючи дефініції вигуку, слід зазначити такі думки:

1. Вигук не є окремою частиною мови (О. Потебня, О. Пешковський, Ш. Баллі, Ж. Вандріес).
2. Вигук – це частина мови (Л. Щерба).
3. Вигук посідають особливе місце в системі частин мови й перебувають поза поділом на повнозначні й служ-

бові (Ф. Фортунатов, О. Шахматов, В. Виноградов, І. Мещанінов).

4. Вигук є службовою частиною мови (О. Єсперсен).

5. Вигук належать до повнозначних частин мови, але посідають серед них особливе місце (Ю. Маслов).

6. Вигук належать до сфери мовлення (Л. Ібраєв).

7. Вигук перебувають поза сферою лінгвістики, виконуючи певні соціокомунікативні функції (Е. Гоффман).

На підставі проведеного аналізу англійських вигуків ми поділяємо думку вчених (В. Виноградов, І. Мещанінов, Ф. Фортунатов, О. Шахматов), які вважали, що вигук – це самостійна частина мови, що перебуває поза поділом слів на повнозначні та службові, посідає особливе місце в системі частин мови, а в мовленні є еквівалентами речень, цілісних висловлень.

Виклад основного матеріалу. Вигук в англійській мові становлять мовну універсалію, оскільки є граматичною категорією, властивою більшості мов світу. Вигук безпосередньо пов'язані з прагматичною інформацією, тобто комунікативність у них перебуває на передньому плані, тому що семантика більшості вигуків виявляється в процесі комунікації.

За синтаксичними характеристиками вигук утворюють дві групи:

1. Однослівні вигук, тобто вигук, що складаються з одного слова.

2. Дво- та багатослівні вигук, тобто вигук, що складаються з двох і більше слів.

Однослівні вигук поділяються на:

1. Первинні (непохідні) вигук. Це вигук, що виникли давно й обслуговують емоційну сторону життя людини. Вони не пов'язані з певною частиною мови, наприклад: *Ah! Aha! Aye! Bah! Chut! Oh! Phew!* Це прості знаки емоційного та волевого вираження, які здебільшого походять від емоційних викриків, що супроводжують рефлекси організму на зовнішні подразнення. Ці вигук характеризуються фонетичною оформленістю. Усі вони фіксуються словниками з позначкою вигук. До них належать також вигук, що є сполученням двох чи кількох первинних вигуків: *Ah-a-a-ah! Ah-h-h! Er-er-er! M-m-m!*

2. Похідні (вторинні) вигук. До них належать вигук, що беруть початок від повнозначних частин мови, які втратили притаманну їм синтаксичну функцію, трансформувалися в іншу граматичну одиницю, втратили здатність до формоутворення й перетворилися на застигли незмінні формули. За своїми семантичними характеристиками вони стали виразниками різних емоцій та волевиявлень. Це такі вигук: *Excuse! Greetings! Help! Horror! Please! Surprise! Thanks!* Наприклад: «...rather embarrassed and touched»: *«No, please, please!»*, де *Please!* є вигуком і ви-

ражає подяку з відтінком зняковіння. Деякі з похідних (вторинних) вигуків, що генетично беруть свій початок від повнозначних слів, десемантизуються. Наприклад, іменник *fiddlesticks*, що позначає смичок для гри на скрипці, і вигук *Fiddlesticks!* зі значенням *Нісенітниця!*. Саме з таким значенням цей вигук фіксує словник *Longman* з позначкою *вигук*. Пор. також *swell* – іменник зі значенням узвишся, хвилювання та ін., і вигук *Swell!*, що виражає радість, здивування тощо.

Похідні вигуки у свою чергу також поділяються на розряди.

Однослівні вигуки запозичені англійською мовою з інших мов, наприклад: *Alleluia! Ave! Eureka! Kaput! Mayday! Vivat!* тощо. Такі запозичені вигуки характерні й для інших індоєвропейських мов. Пор.: в українській мові – *Алло! Караул! Bravo! Полудра!*; в російській – *Алло! Амба! Баста! Бис! Марш! Мерси!*; у французькій – *Veni, vedi, veci!, Sic!*; у німецькій – *Fiasco! Fiat!* [4].

До дієслівних відгуків належать такі: *Oops! I nearly dropped my cup of tea!*, де *Oops!* є показником миттєвої й несподіваної дії. Такі вигуки неоднозначно характеризуються різними дослідниками. Одні дослідники вважають ці одиниці імперативною формою дієслова, а інші – вигуками. Не розглядаючи всіх поглядів, слід відзначити, що такі слова є вигуками, оскільки вони повністю втрачають первинне лексичне значення, позначають не конкретні, а миттєві й несподівані дії. Крім того, у них яскраво виявляється експресивність, про що свідчить фіксація їх у словнику з позначкою *вигук* [2а, с. 36].

Вигуки, до складу яких входить два і більше слова, також складаються з кількох підгруп.

1. Вигуки, до складу яких входять мовні одиниці, що являють собою сполучення з двох і більше слів. Ці вигуки є вторинними (похідними). Такі словосполучення переходять до класу вигуків як готові мовленнєві одиниці, при цьому вони ресемантизуються й набувають цілісного вигукового значення, яке не виводиться, на відміну від вільних словосполучень, з семантики складових одиниць. Їхньою характерною особливістю є те, що вони можуть вживатися і як вільні словосполучення, і як вигукові висловлення, наприклад: *Oh, today is a really good morning*, де *good morning* є вільним словосполученням і виконує роль члена речення-присудка; та *Good morning!* як вираження, що використовується або під час зустрічі, або коли вас зустрічає хто-небудь вранці, наприклад: «*Good morning, sir!*». У словосполученні *So long!* всі слова повністю десемантизувалися й позначають *Бувай! До побачення!*, наприклад:

«*Well, so long, little boy*», *Riply cried hilariously.*

«*Oh, shut up! So long, Elwood*».

«*So long, Basil!*».

2. Вигуки, що є реченнями й фразеологічними зворотами характеризуються тим, що сприймаються як специфічна форма єдиної лексеми: *Well, I never! You don't say so!* Це стосується й фразеологічних зворотів, у яких окремі компоненти вже повністю десемантизувалися: *Go and jump in the river!* До таких вигуків належать і запозичені словосполучення, наприклад: *Allez apote!* *Cherchez la femme!*

Вигуки з **конвенційно-обумовленим** прагматичними значеннями мають загальномовні значення. Вони притаманні вигукам, семантичні функції яких спеціалізовані,

тобто однозначні. Вони об'єднуються спільним прагматичним значенням, утворюють прагмасемантичні ряди, тобто ряди вигуків, що перебувають між собою у відносинах семантичної тотожності, але відрізняються сферами й умовами вживання. Серед вигуків із конвенційно-обумовленим прагматичним значенням виділяють вигуки-директиви й вигуки-експресиви.

Вигуки-директиви вживаються в директивних мовленнєвих актах, актах спонукання, у яких мовець висловлює свою волю, спрямовану на виконання певної дії. Враховуючи сферу вживання, виділяються групи одиниць за колом діяльності, за об'єктом діяльності, за суб'єктом діяльності. Вони функціонують як: 1) військові накази й команди (*Shoulder arms!*); 2) морські команди (*All hands on deck!*); 3) спортивні команди (*Ready! Steady! Go!*); 4) команди й розпорядження, що використовуються в деяких професійних жаргонах і під час спільної трудової діяльності: а) у кіно й на радіо (*Action!*); б) у цирку (*Allez!*); в) під час спільної праці, підняття вантажів тощо (*Heave ho!*); г) під час спільного співу, танців тощо (*All together now!*). Зазначені вигуки об'єднуються в одну групу, оскільки їхньою іллокутивною силою є лаконічне вираження рішучої волі мовця, який не припускає заперечення й має, як правило, вищий соціальної статус.

Другу групу становлять вигуки з іллокутивною силою спонукання до дії, які об'єднуються спільною іллокутивною метою – спонукання слухача виконати волю мовця. Вони характерні для неофіційних ситуацій спілкування комунікантів симетричного й асиметричного соціального статусу й поділяються на спонукання до: 1) дії (*Come on!*); 2) швидшого виконання розпочатої дії, швидшого її завершення (*Shake a leg!*); 3) дії, які вживаються у звертаннях до дітей (*Hush-a-bye-bye!*). Відмінність цих двох груп вигуків полягає в ступені категоричності висловлення, ситуації спілкування комунікантів. Всі вигуки цих груп належать до наказових, імперативних мовленнєвих актів.

До вигуків-директивів належать і одиниці з іллокутивною силою спонукання до припинення дії. Вони поділяються на підгрупи вигуків зі значенням: 1) вимоги мовця залишити його в спокої (*Bertie, lay off, lay off! For pity's sake, lay off!*); 2) припинення вчинення дії (*Basta!*); 3) прохання не поспішати (*Hold it! They're still in the hall, we might be able to hear something*); 4) припинення розмови на певну тему, вимоги замовкнути (*Sssh! There's someone moving inside. You'll have to go*). Іллокутивною силою наступної групи директивних вигуків є попередження, застереження (*One! Two! Look out!*). Більша частина одиниць цих груп стилістично маркована [5].

Іллокутивною метою ще однієї групи – вираження жалю, співчуття, чуйного ставлення до чужого горя, страждання, спроба своїм співчутливим ставленням заспокоїти, полегшити його, вселити адресатові бадьорість, упевненість (*Now come...you must not feel sorry for yourself*).

Окремими мовленнєвими актами є вигуки, які містять згоду на щось: 1) стверджувальна відповідь, позитивна реакція на певну ситуацію, дозвіл (*May I borrow your paper? – By all means!*); 2) вираження взаємної домовленості, згоди (*I'll handle it. – Okay!*); 3) вираження однаковості думки, однакості (*You do not usually take this class? – Quite correct!*).

Вибуки з іллокутивною силою заперечення, незгоди поділяються на дві підгрупи: 1. Вибуки, що виражають заперечну відповідь на прохання, пропозицію, ввічливу й емпатичну відмову, заборону (*Will you lend me £5? – Nothing doing!*). 2. Вибуки, що виражають незгоду, розбіжність, несходження думки мовця з думкою співрозмовника (*What kind of someone else? – Some kind of fink. – Rubbish!*).

Важливу роль у мовленні виконують **вибуки-експресиви**, що є складовою частиною експресивних мовленнєвих актів, які, виражаючи емоційний стан, включають формули соціального етикету. Мовленнєвий етикет диктує норми мовленнєвої поведінки.

Серед формул мовленнєвого етикету виділяються:

1. Вибуки-привітання (*англ. greeting*), які вживаються як самостійно, так і як засіб організації мовленнєвого спілкування. Вжите самостійно привітання виконує функцію простого акту ввічливості: *Good afternoon/day/evening! Hello! Hi! How do you do!* та інші. Вибуки-привітання об'єднуються спільним прагматичним значенням, утворюючи прагмасемантичні ряди, під якими розуміються ряди вибуків, що перебувають між собою у відношеннях семантичної тотожності, але розрізняються сферами й умовами вживання в мові: *Good afternoon! Hello! Hi!*

2. Вибуки-привертання уваги (*англ. attention attractant*): *Hey! Hi there! Attention! I say! Listen!* та інші. Вони використовуються для встановлення й відновлення мовленнєвого контакту як із знайомими, так і з незнайомими, для підтримання контакту або стимулювання уваги.

3. Вибуки-заповнювачі пауз (*англ. pause filler*): *M...er...! You know!* та інші. Вживаючи їх, мовець виграє час, обмірковуючи зміст висловлення й одночасно даючи змогу співрозмовникові зрозуміти, що висловлення ще не завершено.

4. Вибуки-прощання (*англ. farewell*). Серед них виділяються вибуки, які безпосередньо вживаються під час прощання (*Bye!*), і вибуки, які є одночасно й привітаннями, і прощаннями (*Hello! Hi!*). Як прощання використовують вибуки-побажання добра, вдачі: *All the best! Bon voyage!*; вибуки-попередження, що містять прохання бути уважним, обережним: *Take care!*; вибуки-вказівки на наступну зустріч: *Till tomorrow/the next time!* та інші. Об'єднуються вони спільною іллокутивною силою прощання й вживаються з метою припинити мовленнєву взаємодію.

5. Вибуки-вибачення (*англ. apology*): *I'm sorry! Pardon me! Excuse me!*; до них належать такі: вибуки, у яких міститься визнання своєї провини: *My fault!*; вибуки-прохання не ображатися: *No hard feelings!*; вибуки, у яких міститься обіцянка не повторювати своїх слів, дій: *I won't do/say it again!*

6. Вибуки-подяка (*англ. gratitude*). Вони є невід'ємною частиною мовленнєвого етикету: *Thank you/thanks! You shouldn't have!* тощо. Дотримання максими скромності, що входить до принципу ввічливості, визначає семантичний зміст пропозиції мовленнєвого акту-відповіді на подяку: *It's no trouble! It's nothing! That's OK! No problem!* тощо.

7. Окремою групою є висловлення з іллокутивною силою привітання (*англ. congratulation*). До них належать не тільки привітання, але й такі ритуалізовані жанри, як тости, подяки, співчуття, запрошення тощо: *Merry Christmas! Happy birthday (to you)! Welcome!* тощо. Бла-

гопобажання виконують різні функції в мовленнєвому спілкуванні: 1) завершення мовленнєвої взаємодії разом із прощанням або замість нього: *All the best!*; 2) побажання добра, успіху під час привітання зі святами чи якимись подіями в житті, або успіху в розпочатій справі; побажання смачного тощо: *Bless you!*

Вибуки-тости близькі за своєю іллокутивною силою до благопобажань. За семантикою пропозиційного змісту вони поділяються на підгрупи зі значенням: 1) побажання добра, здоров'я, успіху присутнім: *Cheers! Our health! Your health!* тощо; 2) симпатії, добрих почуттів до присутніх: *Good luck!* тощо; 3) побажання успіху відсутнім: *Absent friends!*; 4) спогадів про минуле: *To the good past!*; 5) пропозиції випити до дна: *Bottoms up!*; 6) пропозиції підняти останній тост: *One for the road!*

Вибуки англійської мови з **контекстуально-обумовленим** прагматичним значенням є адресантно-орієнтованими, їхнє значення завжди залежить від конкретного контексту чи конкретної ситуації їхнього вживання.

Ці вибуки поділяються на дві великі групи: 1. Вибуки, що виражають позитивні емоції; 2. Вибуки, що виражають негативні емоції.

I. Вибуки, що виражають позитивні емоції, включають широке коло приємних почуттів і переживань: 1) радості, захоплення: *My! Don't they look nice!*; 2) піднесення, натхнення: *... he rubs hands gleefully: "Hooray!"*; 3) здивування, радісного хвилювання: *Wow! Of course that would be marvelous!*; 4) симпатії: *That heathery, salty, fresh smell. Oh – Lovely! Lovely!*; 5) полегшення: *Whew! That alters the case a bit*; 6) задоволення *Oh, very well, very well!*

II. Вибуки, що виражають негативні емоції й переживання. Їхня іллокутивна сила змінюється від бентеження, нервозності до огиди, відчаю. Серед них виділяються такі, що передають: 1) жаль, хвилювання, неспокій, каяття, розчарування: *...sighs: "Well, we were civilized and happy once."*; 2) неприємні почуття, відчуття: *Phew! I say, this is awful, hell!*; 3) збентеження, нервозність: *... nervously: "Ah! Yes, I know..."*; 4) неспокій, хвилювання, знервованість: *Hell! What a policy?*; 5) розчарування: *My God! I've been screaming with boredom at you for months and months*; 6) зневажання, презирство: *By Jove! That fellow smells a rat!*; 7) огиду: *Ugh! I'd just as soon marry a – a ferret*; 8) фізичний і душевний біль, страждання: *Oh, Jesus, it hurts! i Oh, you were so bad to me*; 9) обурення: *Ha! I'm not a tame cat*; 10) прикрість, гнів: *...disgust: "By Jar! Drunk again!"*; 11) злорадність, безжалісність: *...with devilry: "Ah-h-h! You've done your hair up ..."*; 12) відчай: *Oh dear! Oh dear! Nothing ever happens to me that happens to other people.*

Крім цих двох груп, серед вибуків із контекстуально-обумовленим значенням виділяються:

I. Вибуки, що виражають різні психічні стани, приємні чи неприємні для людини: 1) здивування: *Dear me, you are smart!*; 2) несподіваність, сюрприз, раптовість: *Here's a whacking letter from the family solicitor. "Great Heavens! Seventy! Two hundred!"* і *"Their father's dead – heart failure."* – *"I say!"*; 3) схвилюваність: *Ah, if sleep was to you a presage of horror!*; 4) нетерпіння: *Well, you'll have to call at his office. – Oh, dear! Where is his office?*; 5) сумнів: *Poor Katherina! Pretending you don't care about anything now but the music. Humph!*; 6) переляк, страх: *Great heavens, man, you don't mean to say you sent her for a throat operation!*;

7) втому: *Oh, but I am sleepy!*; 8) безпорадність: *Oh, dear, dear, you do look a sight, Dad. I don't know who looks the worst, you or this room*; 9) невіру: *Any Jiggings can see that she's a bit gone on our friend – (freezingly) Indeed!*; 10) спогади про вже прожите: *Ah, that reminds me.*

II. Вигуки, які виражають прохання, з модифікацією іллокутивної сили від вираження простого бажання до наполегливого прохання й прагнення запобігти проханню: *Ah! I wish you would fall in love; ...rather embarrassed and touched: No, please, please!* До них належать і вигуки з іллокутивною силою: 1) запрошення, виклику: *Come, now; isn't there anything you feel you'd like to say.* 2) іронії: *They think that now, sir, no more trouble from them. – Indeed i capkazmy: Free England! Ha!* 3) сміху: *That's the best – ha! ha! ha!* 4). Глузування: *He turns again, angrily mocking at her: "Ha! ha! ha! What are you laughing at?* 5) зверхності: *Ha! Here's a league o' youth.* 6) докору: *Come on, you can do better than that!* 7) побоювання: *Eh? Eh? What's that?* 8) справдження передчуття: *"Aha!" said Uncle Vernon in a triumphant whisper.* 9) застереження: *Hullo! You mustn't neglect this, you know.* 10) погрози: *"Then there is something between you and this fellow?" (dangerously, but without moving) "I beg your pardon!"* 11) протесту: *Oh! But – I beg pardons – there's some mistake.* 12) прокляття: *Oh, hell! Why are we fighting again?* 13) лайки: *Perhaps you can tell me what the deuce I've come for?* [3а].

Вигукам властиві прагматичні відношення, характерні й для інших повнозначних слів. Вони можуть утворювати прагмасемантичні ряди, а також антонімічні пари.

Однією з важливих особливостей вигуків англійської мови є їхня здатність до прагматичного варіювання, що пов'язане з потенційною й синхронною прагматичною багатозначністю вигуків. Прагматичне варіювання відбувається в результаті прагматичного транспонування вигуків, тобто пов'язане з реалізацією функції, що є для них первинною. Прагматичне варіювання переважно властиве вигукам із конвенційно-обумовленим значенням, оскільки вони, як правило, є однозначними мовними одиницями. Але за певних ситуацій у контексті вони можуть прагматично варіювати, не змінюючи свого первинного значення, а лише варіюючи його залежно від середовища спілкування, емоційного забарвлення. Прагматичне варіювання вигуків пов'язане в деяких випадках з їх позиційним варіюванням. Так, вигуки *Now! Now then!* передують, як правило, висловленням, що виражають питання, пропозицію, прохання, а після зухвалого висловлення думки чи наміру стоять у постпозиції.

Вигукам властивий і іллокутивний синкретизм, тобто здатність виражати одночасно кілька прагматичних значень. Це явище нерідко спостерігається під час транспонування іллокутивної сили одиниць мовленевої етикету однієї групи в іншу: *Excuse me! What time will you be checking out today?* Так, за допомогою вигуку *Excuse me!* мовець, з одного боку, привертає увагу адресата, а з іншого – просить пробачення за те, що забирає увагу й час. Таким чином, за прагматичного синкретизму відбувається поєднання первинного.

Висновки. Вигук – це мовний знак, незмінне за формою слово, ізольоване в реченні знаками пунктуації, яке самостійно утворює цілу фразу, не поєднуючись з іншими реченнями (фразами); позбавлений номінативної

функції; наділений загальнорозумілим значенням (це контекст на письмі й інтонація в усному мовленні); служить для вираження волевиявлень та живої емоційної реакції на поведінку співрозмовника або навколишню дійсність; його динамізм і експресивність виявляються в діалектичній єдності почуттєвого та інтелектуального; як особливий розряд слів вигук, на відміну від інших частин мови, характеризується відсутністю спеціальних граматичних показників.

Вигуки в англійській мові є особливим розрядом мовленнєвих знаків. Вони становлять мовну універсалію, оскільки є граматичною категорією, властивою більшості мов світу. Вигуки безпосередньо пов'язані з прагматичною інформацією, тобто комунікативністю у них висувається на перший план, тому що семантика більшості вигуків виявляється в процесі комунікації. Вигуківі словосполучення й речення характеризуються семантичною неподільністю, становлять цілісну одиницю, незважаючи на складений характер і навіть роздільнооформленість. Всі вони можуть бути самостійними висловленнями, що й об'єднує їх із вигуками.

Вигуки функціонують: а) у контексті експресивних мовленнєвих актів, до яких належать акти привітання й прощання, вдячності, вибачення й відповіді на них, благопобажання, тости; б) у контексті директивних мовленнєвих актів, у яких міститься вимога тиші, підкорення, вислови, що побутують у професійних жаргонах, і одиниці, що використовуються для впливу на дітей та тварин. Первинні прагматичні значення цих висловлень зумовлюють прагматичні значення вигуків.

Вигуки англійської мови можуть прагматично варіювати, що пов'язано з їхньою потенційною й синхронною прагматичною багатозначністю, зумовленою їхньою здатністю до реалізації кількох прагматичних значень у різних або в тих самих мовленнєвих контекстах функціонування. Прагматичне варіювання вигуків пов'язане з їхнім позиційним варіюванням. Вигукам властивий іллокутивний синкретизм, пов'язаний із тим, що вони можуть одночасно виражати кілька прагматичних значень, що нерідко спостерігається під час транспонування іллокутивної сили одиниць однієї групи в іншу. Прагматичне варіювання та прагматичний синкретизм, як правило, притаманні вигукам із конвенційно-обумовленим значенням – вигукам-директивам та вигукам-експресивам.

Відношення прагматичного узгодження з іншими одиницями висловлення й, ширше, дискурсу властиві різним типам вигуківих висловлень у різних за своєю іллокутивною силою висловленнях. Відношення прагматичного узгодження є важливим для вираження інтенції мовця, ступеня впливу на адресата, додержання принципу кооперативності спілкування, зв'язку з етикетною стороною спілкування. Особливість прагматики вигуківих висловлень, їхня здатність вступати у відношення прагматичного узгодження чи неузгодження з іншими частинами дискурсу має істотне значення з точки зору закономірностей організації міжособистісного спілкування, опис якого правомірно проводити з урахуванням не тільки комунікативно-прагматичних типів висловлень, але й інтеракціональних дій.

Перспективи подальших досліджень: вивчити статус вигуків в англійській мові в поєднанні їх із різними ча-

стинами мови, а також удосконалити проблему перекладу вигуків-еквівалентів в українській мові.

Література:

1. Бачевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник] / Ф. С. Бачевич. – К. : Видав. центр «Академія», 2004. – 344 с.
2. Бойко Н. І. Українська експресивна лексика : семантичний, лексико-графічний і функціональний аспекти : [монографія] / Н. І. Бойко. – Ніжин : ТОВ «Видавництво Аспект-Поліграф», 2005. – 552 с.
3. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови : [монографія] / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська. – К. : Університетське видавництво «Пульсари», 2004. – 400 с.
4. Гащенко І. О. Класифікація звуконаслідувальних слів за їх семантичними ознаками (на матеріалі англійської мови) / І. О. Гащенко // Вісник КДЛУ. Серія «Філологія». – 2003. – Т. 5. – № 1. – С. 87–91.
5. Каптюрова О. В. Вигуки сучасної англійської мови (системний та дискурсивний аспекти) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / О. В. Каптюрова. – К., 2005. – 13 с.

Список лексикографічних джерел:

- 1а. Великий сучасний англо-український українсько-англійський словник-довідник : [80 000 слів та виразів сучасної англійської і української мови] / укладач С. Д. Романов. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – 512 с.
- 2а. Медведева Л. Англо-український словник: мовленнєві ідіоми, вигуки, звуконаслідування / Л. Медведева, Н. Холден. – К. : Дніпро, 2003. – 536 с.
- 3а. Longman Dictionary of Contemporary English. – Italy : Longman dictionaries, 2009. – 2081 p.

Малярчук Е. В. Прагматические особенности английских междометий как средств вербализации эмоций

Аннотация. Статья посвящается изучению коммуникативно-прагматических особенностей междометий современного английского языка. В статье исследуются различные типы междометий, которые являются языковой составляющей значительной части метакommunikативных сигналов и приобретают собственную иллокутивную силу, так как используются в различных фазах речевого общения.

Ключевые слова: междометие, коммуникативно-прагматические особенности междометий, речевая коммуникация, междометия-директивы, междометия-экспрессивы, прагматическое варьирование, иллокутивный синкретизм.

Maliarchuk O. Pragmatic peculiarities of English interjections as means of the verbalization of emotions

Summary. The article is devoted to the study of communicative, pragmatic peculiarities of the interjections of the modern English language in comparison with their equivalents in the modern Ukrainian language. It deals with the classification of interjections, which are the linguistic components of a significant part of the metacommunicative messages and the interjections acquire their own illocutionary force, because they are used in various speech communication phases.

Key words: an interjection, speech communication, interjections-directives, interjections-expressions, pragmatic variation, illocutionary syncretism.